

Murška Straža

Glasilo obmejnih Slovencev.

Uredništvo in upravnništvo v Gornji Radgoni, Spodnji Griz št. 7, I. nadstr. I. Telefon št. 7. Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsak petek zjutraj in stane s poštnino vred za celo leto 48 K, za pol leta 24 K, za četrt leta 12 K. Posamezna številka stane 1 K.

Inserati: Ena šeststolpna petitvrsta (prostor 3 mm visok in 45 mm širok) K 1-50. Pri večkratni objavi primeren popust.

Koroški in štajerski Slovenci.

Posledice nesrečnega koroškega plebiscita se kažejo. Nemci hočejo na vsak način doseči, da se bo že prihodnji rod koroških Slovencev prišteval k Nemcem. Smoteno in neizprosno so začeli uveljavljati svoj stari program. Nimajo nič proti temu, če se kak Löschnigg smatra za Slovenca, sicer pa govori v uradih nemško in deco vzgojuje v nemškem duhu. Toda bogvaruj da bi se ta Löschnigg začel podpisovati Lešnik in zahtevati za svojo slovensko narodnost tiste pravice, kakor jih uživa nemški deželan. Če zahteva, da se njegov materinski jezik spoštuje v šoli, v uradih in v cerkvi, ga razkriče kot „Hetzerja“. In ako je povrh tega izobraženec (župnik, učitelj in dr.), mu prišijejo naziv „jugoslaw. Spion“ ali pa „aus Krain importierter Hetzer“. Vsak, ki zahteva v času svetovne demokracije za Janeza in Johanna enake pravice, je puntar. Hlapec si lahko, gospodar ne! Če hočeš gospodovati v uradih in šolah, te napode kot izdajalca. Če zahtevaš ribo, ti dajejo raka; če hočeš kruh, dobiš kamen!

To so glasovi, ki prihajajo s Koroške. Dan na dan se dogajajo nova nasilja nad našimi rojaki. Vlada je izpustila iz svojega pekla posebnega hudiča — Mefista, ki bo opravil svoje delo na spretni način kakor preobzirni poglavar Lucifer. Ta Mefisto je „Heimatsdienst“, društvo, ki dela za izredno marljivostjo na to, da izbriše zadnje sled slovenske nacionalne zavesti v starodrevnem Korotanu in da dunajsko vlado prej ko mogoče reži neljube skrbi za slovensko manjšino. Vlada — kakor vedno — ni odgovorna za delovanje društev...

Nemška drznost pa sega še dalje. V zadnji številki smo na tem mestu poučili naše čitatelje o vsenemškem hujškanju proti nam in smo prišli do sklepa, da nemških sunkov v naše obmejno ozemlje ne smemo omalovaževati. Izza Koroške tipajo Nemci po Slov. Štajerju. V zadnji številki lista „Deutsche Grenzschutz“, ki v svojem sovraštvu do Slovencev

in Jugoslavije ne pozna obzirnosti in pove marsikaj, kar drugi skrivajo v diplomatične stavke in govorniške olupšave, je izšel članek „Unterkranten und Untersteier“, ki je pisan v Mariboru in prožet s fanatičnim vsenemškim duhom, kakor je svojčas dičil Jahn—Mravlaggovo „Marburger Zeitung“. Članek primerja koroške razmere s spodnještajerskimi in pravi: „Danes goji vsak Spodnještajerc od Ljutomera doli do Celja hrepenenje in najiskrenejšo željo, da se osvobodi srbskega jarma. Vsi hočejo v Nemško Avstrijo.“ Po člankarjevem mnenju niazajo naši ljudje druge želje kakor še enkrat poskusiti sladkosti nemške nadvlade. Tudi volitve so baje pokazale to enodušno željo za nemškim rajem, ki se mu pravi „Avstrija“. Velesile so napravile strašen greh, ker so razkosale v lepi slogi živeče Štajerce. Vsled tega mora Avstrija kot član Zveze narodov poskrbeti, da se ta greh popravi in spodnještajerskim Slovincem izpolni sladko ljubavno hrepenenje za Mihlom z zelenim klobukom...

Človek se mora smejati nemški naivnosti in samoprevari. Toda smeh nas hitro mine, če se spomnimo, da nimamo opraviti z otrokom, temveč s tisočletnim sovražnikom, ki nam ni nikdar priznal enakopravnosti, ki je vsled naše slovenske mehko in državotvorne nezmožnosti vedno smatral našo domovino za svojo last. Z naivnostjo tedaj nimamo opraviti, temveč z zlobnostjo in nepoštenjem.

Zaradi tega je naša dolžnost, da vodimo o vsem tem račun, da imamo nemško delo zoper nas v stalni razvidnosti. Mi moramo vsenemškim sanjačem povedati, da se zavedamo svoje svobode in da nismo več narod nemških slug in služkinj, temveč ljudstvo, ki ve gospodovati samemu sebi, ko se je enkrat otreslo svoje suženjske preteklosti.

Primeri med koroškimi in štajerskimi Slovenci je popolnoma zgrešena. Znani nemški publicist Hermann Wendel je v listu „Weitbühne“ dobro po-

vedal nemški javnosti, naj nikar ne proslavlja koroškega plebiscita kot zmago nemške misli. In res so pokazali vsi dosedanji plebisciti, da so ljudje glasovali za tisto, čemur so privajeni. Ljudske mase so bile vedno in bodo tudi v bodoče konzervativen življ in pred tisočletji enako kakor danes so bili posamezniki edina gonilna moč, ki jih je spravila korak za korakom naprej. Koroški glasovalci so se odločili z nezatno večino za nedeljivost Koroške, ki je bila v njihovih očeh zgodovinska najnost in gospodarsko zaokrožena celota. Karavanke, ki zapirajo Koroško proti jugu, so storile Nemcem tisočkrat večjo uslugo, kakor vsi milijoni, s katerimi so podkupovali ljudstvo. Če bi bila slovenska Koroška odprta proti jugu, bi ponemčevanje izgledalo drugače. Sicer pa je 41% jugoslov. glasov za Nemce dovolj značilno znamenje!

Slovenski Štajer ne spada ne po naravnih ne po gospodarskih zakonih v območje alpskih dežel, kakor spada srednji in gornji del Štajerske. Vsak potnik, ko zapusti Lipnico, čuti, da se bliža drugi pokrajini, ki nima s poprejšnjo nič skupnega. Samo načelo „divide et impera“ (deli in vladaj) je moglo odtrgati Slovensko Štajersko od južnih primorskih dežel in priklopiti v območje Alp, kjer je pretežna večina Nemcev. Večstoletna navada je povzročila nekako optično prevaro, ki kaže, da Spodnji Štajer gravitira proti severu. Če ga postavimo na prsto, vidimo, da je ravno nasprotno. Slovenski Štajer se je moral nagibati proti severu, ker so skozi njegovo telo tekle žile, spajajoče Jadransko morje z alpskimi in sudetskimi deželami. Kako drugače bi izgledali naši kraji, ako bi bile vse bivše južnoavstrijske pokrajine že prej politično združene in gospodarsko neodvisne. Toda ravno v razkosanju teh naravno zaokroženih celot je ležalo bistvo nemško politike.

Nemci tedaj upajo, da bi se štajerski Slovenci iz istih vzrokov pridružili Avstriji kakor so se Korošci. Ne pozabimo, da je Slov. Štajer proti jugu in vzhodu odprt, da ima naravno izhodišče v balkan-

Ypsilon.

(Dalje)

Ključ.

Šaljiva povest.

Tako je tarmal v svojem srcu oče Janž, udajajoč se slasni toploti, katero mu je vzbujala po žilah Martinova kapljica. Prišel je razmišljati, kako da pride do ključa. Na hčerino dobrosrčnost se ni mogel zaneesti vedoč, da je Julčka materina zaveznica. Ubogi Janž niti vedel ni, da se v njegovi bližini dogaja druga podobna žaloigra. Dolga Katra je namreč skrivaj oblegala „asistentko“ Julčko in izčrpla vsa sredstva, katera ji je ponujala strankarska solidarnost, da jo pridobi za svoj načrt o tajnih obiskih v kleti... Zaman! Julčka je je ponosno vihala svoj nos, zavedajoč se svoje oblasti. Njen obraz je začel postajati rdeč, kakor da bi že imela ženina na vajetih. Oh, ta nesrečni ključ!

II.

Oče Janž se je čutil hudo užaljenega, ker mu je bila tako nepričakovano odpovedana služba ključarja v skupni Duhovi kleti. Vendar pa je po daljšem razmišljanju začel dolgo Katro opravičevati in zavračati vso krivdo na hčer Julčko. Na jasno pa si ni mogel priti in najbolj ga je jezilo, da se njegova Katra v popolni državniški zaslepljenosti veže s tako boljševisko stranko, kakor je hči Julčka. Po gotovih znamenjih je namreč sodil, da tudi Katra začena spoznavati preveliko oblastnost dolgonoge in bledolične Julčke. Jezila ga je ženske zaslepljenost, ki dopušta, da ji druga ženska vzrase čez

glavo, samo da ne obvelja pravica in resnica zakonskega moža. Znamenja, po katerih je oče Janž ugibal, da se Katrine srčne skrivnosti sučejo okrog ključa, ki je ležal neke v Julčkini skrini, so bila tako jasna, da se je na tihem prijetno muzal in iskal zadoščenja v odkritosrčni škodoželjnosti. „Le delaj si sline, uboga para“, je govoril v samem sebi, posebno še ob nedeljah, ko so po skromnem kosilu razpravljali o prodaji in izkupičku vina. „O, saj vem, da se ti ne cede nič manj ko meni. To bi teklo v tvojo široko grlo, če bi te ljubezniva Julčka spustila v klet! Haj, privoščila bi si, privoščila, da bi se ti razcevele kosti na licu... Kaj si iskala, to imaš... Seveda, kdor drugemu jamo koplje...“ Ni treba niti omenjati, da očetu Janžu ni prišlo na misel, da bi kaj takega povedal ženi v obraz. Škodoželjnost je bila ena izmed redkih skrivnosti, ki jih je čuvalo njegovo srce pred ostrimi pogledi oblastne Katre in še brihnejše hčeri.

Poleg škodoželjnosti je imel oče Janž še eno skrivnost. Ugibal je, kako naj pride do ključa in užene Julčko z njeno materjo vred v kozji rog. Vprašanje je bilo seve silno težko in je zahtevalo lepo mero diplomatskih zmožnosti. Janž sicer ni vedel, kaj je to diplomacija, ali dolgoletno nasilje njegove žene ga je vzgajalo k prevejanosti in laži, torej k pravim diplomatičnim sredstvom. Izčrpal je vse načine, s katerimi je mislil dospeti do ključa. Ko ni bilo doma ne Katre ne Julčke, je skušal s pomočjo vseh ključev, kar jih je bilo v hiši, odpreti deviško skrivnostno Julčkino skrinjo, a ves trud je bil piškav, zakaj noben ključ ni hotel kakor nalašč

v majhno ključavnico. Ogledal si je tudi pozicijo pri kleti in proučil natančno debela hrastova vrata. Samo po sebi je umevno, da je sladko ginjeno cmeril svoj obraz pred Julčko in Katro, da bi si prisleparil njuno zaupanje in dosegel razveljavljenje prvotnega sklepa. Nič od vsega tega. Žensko srce ni trdo, ali neizmerno žilavo. Zastonj ga grizeš, ako si enkrat izgubil oblast in pravico ter oddal rodbinsko žezlo v ženske roke!

Zgodilo se je, da je tik pred božičem sinilo v Janževi glavi, kakor da bi padla zvezda z neba. Še v tistem trenutku je bil sklep gotov. Misel, na katero je prišel, je bila priprosta in vendar sila duhovita. Ključa nimaš? Kdo pa dela ključce? Ali ni v bližini ključavničar, ki ti napravi nov ključ? Denar, ki si ga je skrivaj odtegnil računajoč pravilno s finančno nezmožnostjo dolge Katre in slučajno odsotnostjo lisičje Julčke, je sicer namenil za preskrbo s tobakom, a je bil takoj pripravljen, ga žrtvovati za ključ, ki ga popelje v še lepše kraje kakor pa pipa slabega jugoslov. duhanja. Edino skrb mu je delalo, da Katra in Julčka nikamor ne umaknete svojih pet. A tudi v tem kočljivem vprašanju je imel srečo. Ženski ste odšli tiste dni na semenj v bližnji trg, Janž pa je blizu kleti pripravil kolje za vinograd. Na ta način mu je bilo mogoče, da bližnjemu ključavničarju potoži svojo nesrečo radi izgubljenega ključa. Ključavničar je bil usmiljen mož in že zadnji dan pred božičem je mogel Janž triumfirati nad ženo in hčerjo skrivajoč najskrbneje nov ključ in muzajoč se obema s tako skrivnostnim smehljajem v očeh, da je postal strogemu ženskemu očesu že preveč sumljiv. (Konec prih.)

ske in primorske pokrajine in da je našim solučno-jasnim gričem in ravninam popolnoma tuj svet alpskih ledenikov, značaj nemških dežel. Že zagriženi Bartsch je v svojem romanu „Das deutsche Leid“ opazil to globoko nasprotje med severom in jugom. To je naša Arkadija, to so kraji pesmi in cvetja, to je dežela slovanske lirčnosti in veselosti!

Res je, da je naše ljudstvo navadilo prodajati v alpske dežele kmetijske pridelke in vino. Alpske dežele nas bodo še dolgo iskale in nas že iščejo. Toda razlika je v tem, da smo mi danes neodvisni in si prosto določujemo cene, pod nemško nadvlado pa smo bili podvrženi vsakojakim špekulacijam v našo škodo. Zlasti v vojnem času se je pokazalo kričeče nesorazmerje med rekvizicijami v slovenskem in nemškem delu dežele. O tem se je takrat govorilo v dunajskem parlamentu. Nemcem ni bilo dovolj, da je največ naših mož in fantov krvavelo za habsburške krvoľoke, oni so hoteli gospodarsko uničiti slovenskega kmeta in ga spraviti v popolno odvisnost od nemškega.

In v tem leži bistvo njihovega sedanjega in takratnega dela proti nam: Naša zemlja naj postane žitnica za nemške industrijske kraje, naše ljudstvo naj jim daje delavce in sluge, a naša mesta mastne službe za njihovo preveč številno inteligenco!

Hvala Bogu, da so se pri nas bolj ko na Koroškem ohranili stiki z ostalimi slovenskimi in jugoslovenskimi deželami, da germanizacija na Slov. Štajerskem vzlic „Štajercu“, šnopsu in nemškemu gnojišču po mestih in trgih še vedno ni zastrupila zdravega ljudskega razuma in narodne zavednosti. Naj se Nemci nikar ne tolažijo, da naši nezadovoljniji godrnjajo čez jugoslov. državo vsled tega, ker jih ne osrečuje nemški davkar in ker jih očka Clary ne blagoslovljajo več iz Gradca. Prve volitve so pač pokazale, da je še v našem narodnem organizmu nekaj nezdravih kali, a zdravniki za to bolezen se ne nahajajo v Gradcu temveč v Ljubljani in Beogradu. Vprašajte Predavelce in Tiroľce, čemu se branijo pod Avstrijo in zakaj zapadnoogrski Nemci ne omedlevajo koprenja po združitvi z blaženo Avstrijo?

Mi vemo, da je nemška tolažba o plebiscitu v štajerskem delu Jugoslavije samo posledica naraslega nemškega napuha po dogodkih na Koroškem. Nikogar ni pri nas — razen izvržkov, ki jih ima vsak organizem in vsak narod — ki bi si načeloma želel pod Avstrijo. Naše ljudstvo se zaveda, da ni našlo tekom tisočletnega dotika z Nemci v njihovih gospodujočih slojih niti enega prijatelja, ki bi mu priznal to, kar mu gre po zakonih socialne pravičnosti. Nikdar ni došla s severa niti ena izprememba ki bi bila res samo našemu ljudstvu v korist. Zato si hoče zagotoviti svoj gospodarski in kulturni napredek v svobodni Jugoslaviji, kjer gradi iz temelja in z lastnim kapitalom veliko skupno palačo.

Priporočamo Nemcem, naj se otresejo te samoprevare in si pridobe v presojanju naših razmer tisto čednost, ki jim bo pripomogla do spoštovanja in ugleda: Poštenost pred samim seboj. (Wendel).

Obmejni Slovenci, širite svoje glasilo „MURSKO STRAŽO!“

Inženier Ferdo Lupša.

Spomini na Siam.

Planjava centralnega Siama.

Centralni Siam, ki zavzema približno 141.000 kyadratnih kilometrov, obstoja večidel iz rodovitne aluvijalne planjave. Samo okrog 12,5% tega zemlja je že obdelovanega, vsa ostala zemlja leži v svojem prvotnem stanju, brez zasebnega lastnika. Pokriva jo velikanska trava in gozdi, ima pa tudi mnogo jezer.

Kako izgledajo te nedogledne planjave? Četudi poročajo čestokrat o enoličnosti take pokrajine vendar ima narava tudi tukaj svoje čarobne pojave in posebnosti. Treba je le nekoliko zanimanja in prave ljubezni do naravnih prikazni, pa naj so v tej ali oni obliki. Kakor velikanski ocean in puščava podajata pestre in slikovite prizore, tako tudi velikanske s travo obraščene planjave v Siamu nude marsikaj zanimivega. Trava „ja phong“ i. dr. doseže navadno visokost 2—3 metrov in dela na mnogih mestih nepredorno goiščavo, ki služi v varnozavetišču vsakovrstnim zverinam, divjim slonom, svinjam, rinoserosom, pticam, golazni itd.

Posebno znamenit pojav za centralni Siam je vsakoletna velikanska povodenj, ki poplavi približno 80% celega ozemlja. Ta povodenj nastopi koncem deževne perijode, namreč od srede avgusta ali sep-

Tedenske novice.

Ustavodajna skupščina. Prva seja, ki se vrši 12. t. m., se bo otvorila s prestolnim govorom regenta. Na to se bodo izvolili razni odbori in odseki, kar bo trajalo par dni. Pričakovati je, da se bodo seje odgodile za kakih 20—30 dni. Medtem bo odbor za ustavo končal svoje delo in se bo lahko na prvi seji, ki sledi izza odgoditve, pričelo s čitanjem ustave.

Med strankami. V radikalni stranki, ki ima največ vpliva na srbijanske razmere, se pripravlja že delj časa razkol. V stranki sta dve skupini, kateri predstavljata Pašić in Protić. Pašić se je zvezal z demokrati in stopil v vlado, Protić je ostal zunaj in sestavlja opozicijo. Če bi šlo res za globoko razliko v načelih, bi se človek temu ne čudil. Toda v tem slučaju gre zgolj za osebe, v drugi vrsti za strankin interes in šele v tretji vrsti za državo. Protić se noče vezati z demokrati, ker zadeva ob sličen značaj na demokratski stranki: Svetozara Pribičevića. Pašiću pa zameri njegov nastop, ker je za to, da obvelja njegova (Protićeva) beseda v stranki. Druge polit. stranke presoјajo Protića in Pašića po tem, koliko več koncesij jim nudi kateri. Pašić je kot politik bolj dalekoviden, kot človek zmeren in trezen; Protić je kot politik kratkoviden, kot človek nestrpen in vnet. Ta dva značaja vplivata v precejšnji meri na razvoj naših političnih razmer. Sicer pa se kažejo tudi v demokratski stranki znamenja razkroja, ker se ena skupina ne mara vezati z radikalcami in jih težko vidi v prijateljskem razmerju. Ob strani tema skupinama stoji cela vrsta manjših strank, ki zasledujejo ta političen šah in se pripravljajo, da potegnejo s tem ali onim, ki jim več nudi.

Položaj na Hrvatskem. Na Hrvatskem vladajo nejasne politične razmere. Večina izvoljenih poslancev, kakor znano, ne priznava sedanje države. Porušiti pa je ne more, ker nima dovolj moči. Prejšnji ban dr. Laginja je moral odstopiti, ker je njegova stranka izgubila skoraj vse svoje mandate. Nova banska vlada bi se morala sestaviti iz Radićevcev in — komunistov, ki tvorijo absolutno večino. Ti pa ne morejo sestaviti vlade, predno ne porušijo sedanje države. Tako vladajo na Hrvatskem kralju in jedinstveni državi zapriseženi uradniki in vojaštvo. To stanje je seve nevzdržno in bo moral Radić precej popustiti, če nima poguma za državljansko vojno. 8. t. m. so zborovali zastopniki republikanske seljačke stranke v Zagrebu in sklenili, da ne gredo v konstituanto. Zahtevajo popolno revizijo dosedanjih sklepov in brezpogojno svobodo konstituante. Stvar pa je taka: država že obstoja in Radićevci so samo skupina, ki bi mogla le s prekucijo premagati večino. Tako pa je njihov boj popolnoma brezploden in škoduje najbolj ravno hrvatskemu narodu.

Rudarska stavka je prišla zadnje dni do viška. Trboveljska premogovna družba se je

tembra naprej ter traje do novembra ali decembra. Naraste navadno 0,5—3,0 metre, vendar so kraji, kjer nastopi tudi do 5 metrov in še višje. Za naš narod pomenja povodenj nesrečo, a siamskemu narodu prinaša srečo in blagostanje. Rodovitost zemlje povzroča edino le povodenj, ki donaja vsako leto iz severnih gozdnatih krajev mnogo hranilnih snovi, katere so potrebne za pridelovanje riža in drugih sličnih poljskih pridelkov. To je vzrok, da je zemlja ostala sto in sto let rodovitna in blagoslovljena ne da bi jo trebalo umetno gnojiti, kakor se to pri nas. Kar pomenja poplava Nila za Egypt, to pomenja izstop reke Menam Chao Phregra, ter njene zahodne sestre Meklong in vzhodne Menam Bang Pakong z dotokoma Menam Pochin in Menam Nakon Nayok za Siam in njegovo prebivalstvo.

Krasno sliko podaja pokrajina v času, ko se dviga riž (Oriza sativa) nad kalno vodo. Kako daleč vidi oko, povsod se nahajajo v teh pokrajinah v večjih ali manjših razdaljah riževa polja. In ko zapiha veter, tedaj nastane zeleno valovje, obstoječe iz težkih bilk riža, ter dela romantične slike, spominjajoče poljedelce dan za dnem na ugodno žetev. Kakor otoki sredi morske površine, tako se vidijo tukaj naselbine poljedelcev, ki stoje deloma na kolih nad vodo in so značilen pojav za Siam, ker so ostale neizpremenjene v svoji podobi mnoga stoletja do današnjih dni. Tu in tam stoje stanovanja kmetov tudi na umetnih na-

udala diktatu vlade in je sklenila ugoditi zahtevam delavstva, ne da bi podražila premog. Značilno je, kako je to velekapitalistično podjetje, ki dobiva milijone in milijone iz naše bogate zemlje, izigralo zdaj vlado, zdaj delavstvo. To zahrbitno obnašanje družbe je dalo povod za nadaljnje gibanje delavstva. Sedaj je sklenjeno, da dobe rudarji tiste mezde in tiste ugodnosti, ki jih uživajo oni v državnih premogovnikih. V torek 11. t. m. bi se morali delavci podati na delo. Vlada je zagrozila z ostrimi odredbami, če bi se kriza z ene ali druge strani zavlačevala. Voditelja rudarskega gibanja Peťakovića iz Beograda so naše oblasti izgnale.

Zasedbo onih krajev, ki so bili od prevrata okupirani po Italij. četah in ki po rapalski pogodbi pripadejo nam, med temi logaško okrožje, pričakujejo že bližnje dni. Prebivalstvo se pripravlja, da slovesno pozdravi naše čete in oblasti.

Iz zunanje politike. Razmere na Reki se vedno bolj jasne. D'Annunzio je baje že zapustil mesto. Tudi legijonarji se razhajajo. Izpraznili so otoka Krk in Rab, ki pripadeta naši državi. — Grški kralj Konstantin se počuti na svojem prestolu vedno bolj domačega. Priznale so ga tudi že nekatere velesile. Na zunaj kaže, da je obrnil plašč po vetru in postal prijatelj antantine politike. Izrekel se je tudi za zvezo z Jugoslavijo. Ta vest je važna, ker je bilo pričakovati, da bo s koncem Venizelosa nastopil tudi konec prijateljstva med nami in Grško. Prihajajo pa vesti, da bo Francija dosegla nekako izpremembo grških mej in bi v tem slučaju prišla naša država v posest važne luke Solun. Tudi Bolgarija bi bila deležna te milosti. Vest pa še ni potrjena. — Avstrijski drž. kancler dr. Mayer je v svojem govoru v zunanjem odseku omenil, da bodo odnošaji med Avstrijo in Jugoslavijo vsled konca koroškega spora še pristrčnejši nego so bili dosedaj. V naši javnosti pa vlada o tem drugo mnenje. Koroški spor za nas še ni končan. O izidu plebiscita bo razpravljal vrhovni zavezniški svet v Parizu, na drugi strani pa ne more biti naši vladi vseeno, kako Nemci spoštujejo manjšinske pravice na Koroškem. Šele tedaj, ko bodo Nemci res odkritosrčni nasproti nam in bo Avstrija izvršila vse določbe mirovne pogodbe, lahko upamo na pristrčnejše odnošaje.

Za rezervne častnike. Gospod minister vojne i mornarice je s svojim naredjenjem Pov. F. A. broj 14.528 od 1. decembra 1920 sledeče odredil: Vsi rezervni in črnovojniški oficirji in vojaški uradniki iz bivše avtro-ogrske in bolgarske armade, kateri so naši državljani in kateri do sedaj še niso prosili za sprejem v skupno vojsko kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, se poživljajo, da vložijo svoje tozadevne prošnje najpozneje do 1. februarja 1921 pri najbližji pukovski okružni komandi, katera da v zadevi tudi vsa potrebna pojalnila.

Društvo jugoslov. poštnih uslužbencev v Mariboru priredi dne 1. februarja 1921 ob 20. uri veselico s šotori in plesom v obsegu kakor lani, v zgornjih prostorih oficirskega doma. Svira vojaška godba. Čisti dobiček je namenjen v dobrodelne namene društva. Odbor.

Glasovi iz Avstrije. Dunajski vladi se še vedno ni posrečilo dobiti v inozemstvu vsaj najnujnejši kredit. Ker so zaloge živil po večini izčrpane, se loteva vlade in javnosti mučna skrb: Kaj sedaj?

sipih, ki mole iz poplavljenе pokrajine. Ta so obdana s vsakovrstnim koristnim sadnim drevjem, ki daje panorami te planjave mično in pestro scenerijo.

Promet in vsa občilna sredstva, izvršujejo v času povodnji skoraj edino le čolničji, ki se vidijo v najrazličnejših oblikah; majhni so, da lahko sedita dve osebi v enem in veliki, ki nosijo deset in še več oseb. Prvi se imenujejo „rōa mu“ ali „rōa pai ma“, drugi „rōa mat“, „rōo sampan“ itd.

Kakor nudi za časa deževja in povodnji cela planjava slikovito življenje, tako je nasprotno v sušni, oziroma vroči perijodi, namreč od februarja do maja vse povsod suho in podobno velikanski afrikanski preriji. Trava se posuši in od vročine požge, reke in potoki, več ali manj usehnejo, le večja jezera še ohranijo svoj značaj. Mnogokrat sem videl, da je divjal ogenj po planjavi več kilometrov na dolgo in zapustil debele sloje pepela. Človeku, ki ni vaju takih prikazni, se zdi to nekaj strašnega, toda tropični požari čistijo zemljo in pripravljajo polje za novo vegetacijo, kajti že ob prvem deževju se suha in od vročine razpokana zemlja pregne z zelenim plaščem in pokaže rodovitnost, kakor poprejšnje leto. Mnogo bi se dalo govoriti o takih in enakih prizorih, vendar še tako dolgi opisi ne morejo prikazati vsega v tisti lepoti in polnosti, kakor se vse to slika opazovalcu, ki jih gleda na lastne oči. (Konec prih.)

Cene rastejo, zahteve delavstva in uradništva se višajo. Za januar je mogla vlada državnim uradnikom izplačati samo delno plačo. Kljub temu, da je državna blagajna prazna, so stavili državni, občinski in poštni nameščenci ter železničarji in tehnični delavci nove plačilne zahteve. Vlada bo morala takoj podražiti brzojavne, telefonske, poštne in železniške pristojbine in tarife in sicer tako visoko, da bodo krite nove zahteve uslužbencev. — Doznava se, da bodo morali Madžari na pritisk antante izprazniti Zapadno Ogrsko, ki pripada Avstriji. — Železničarska stavka, ki je trajala več dni, je prenehala. Njihovimo zahtevam so morali ugoditi. — Množe se glasovi, da bo sedanja vlada podala ostavko, ker se ne čuti sposobno za težko odgovornost, ki jo nalaga vedno bolj se bližajoči gospodarski in finančni bankerot avstrijske republike.

Romunija mobilizira. Romunija je mobilizirala tri letnike, ker so začeli ruski bolševiki zbirati na njenih mejah svoje čete in groze z vpadom v Romunijo.

D' Annunzиеva smola. D' Annunzio je premeten mož kakor večina politikov. Tekom svojega gospodovanja na Reki si je prigospodaril lepo malenkost par milijonov lir. Njegova „leibgarda“, ki je živela od moralne slave vzvišenega pesnika, je pokazala vrl napredek in mu ukradla več milijonov denarja. Vlom v d' Annunzиеve omare se je izvršil pod spretnim poveljstvom mornarskih podčastnikov.

Naš regent se mudi v družbi s svojo sestro Jeleno v Bosni.

Domačevesti.

Pozor! Ljutomersko okrajno glavarstvo je izdalo razglas o pridobitvi in izgubi državljanstva SHS. Mi smo v zadnji številki objavili natančna določila in opozarjamo zlasti one, ki spadajo pod točko 4, na dotični članek.

Cankova. (Konec tihotapca.) Posestniški sin Karel Novak iz Zenkovec je slovel kot velik tihotapec. V izvrševanju svojega nečednega posla ni poznal nobene obzirnosti. Večkrat je prišel v dotiko z jugoslov. finančni stražami in se posluževal orožja. Opravičeno so ga sumili, da je pred par meseci zadal smrt nekemu finanč. pazniku, ki je padel na straži blizu Cankove. Naše orožništvo ga je vedno zasledovalo, a Novak se je vedel spretno izogniti vsem zanjkam in se tihotapil dalje. Ko so ga nedavno zaprle nemške oblasti v Radgoni, so se zavzeli za nj Heimverovci in ga je morala sodni ja izpustiti. Pred par dnevi so ga začele avstrijske oblasti zopet zasledovati, ker je zakrivil neko poneverbo in več tatvin. Zbežal je pred njimi v Cankovo. Tu ga je ovadilo našemu orožništvo deklet katerega je nadlegoval s svojo ljubeznijo in mu celo grozil s smrtjo. Orožniki so obkolili hišo in pozvali Novaka, naj se uda. Ko je ta videl, da ni nobenega izhoda, si je pognal kroglo v srce. Orožniki so ga našli ležečega v krvi, s pištolo v roki. Bil je mrtev. Pokopali so ga dne 4. t. m. v Cankovi. Novak je bil izprijene, v vojni posurovele narave in velika opora radgonske protislovenske gonje.

Radgona. Tukajšnje prebivalstvo je silno ogorčeno, ker je graška deželna vlada določila za radgonsko bolnico znatno višjo preskrbnino kakor je določena za graške in druge štaj. bolnice. Tako na pr. iznaša dnevna preskrbnina za I. razred v radgonski bolnici 250 K, drugod 200 K, II. razred v Radgoni 200 K, drugod 120 K, III. razred v Radgoni 150 K, drugod 50—75 K. Proti temu povišanju sta vložila zdravnika dr. Kamniker in dr. Kuras oster protest, ki je za nas zanimiv vsled tega, ker kaže, da dr. Kamniker tudi v socialno-medicinskih zadevah ne more zatajiti svojega sovraštva proti Slovencem. Politični, ne medic. svetnik dr. Kamniker v tej vlogi sklepa, da je treba z radgonsko bolnico napraviti nemško-nacionalno propagando, češ, mogoče je, da pripade Avstriji še Apačka kotlina in deli desnega murskega brega, zaradi tega si moramo ljudi privabiti. Nekoliko dalje pa predkaga, da naj se od jugoslov. bolnikov v radgonski bolnici zahteva enako visok znesek v jugoslov. valuti. Čudimo se, da ni g. primarij zahteval, da se mora prepovedati zdravljenje jugoslov. pacientov v

Radgoni, saj je splošno znano, da je ob prevratu, čuteč se neomejenega gospodarja v radgonski bolnici, vrgel mnogo slovenskih ranjencev na cesto.

Ljutomer. V trgu imamo sicer električno razsvetljava, a ne mislite, da so te dobrote deležni vsi prebivalci, kajti razsvetljene so le glavne ulice z nekaterimi žarnicami, a ubogi frajngarji, podtriglavarji i. dr. pa smemo tavati po najhujšem blatu, posebno za župniščem in proti „Triglavu“ v egiptovski temi. Vabimo gospode od obč. sosveta na poset teh stranskih ulic, pa po noči. Plačati moramo za javne luči vsi, dobrote pa uživajo le nekaterniki. Drugič kaj več o tej nepravilnosti.

Cezanjevci. Tukaj je umrla 31. decembra blaga kmetica Kata Kosi (Vinčeva) v 67. letu svoje starosti. Svoje posestvo je sporočila za ustanovitev nove župnije, ki bi obsegala občine Cezanjevci, del Kamenščaka, Branoslavci in Staro cesto. Blaga misel!

Presika. Tukaj je umrla gospa Erna Srša (Babič) po kratki bolezni.

Ljutomer. Ljutomersko slov. pevsko društvo vabi vse p. n. pevke in pevce, tržke in zunanje k rednim pevskim vajam, ki se vrše ob sobotah zvečer ob pol 8. uri in ob nedeljah ob pol 9. uri dopoldne svrhu koncerta, ki se vrši v kratkem v proslavo skladatelja A. Försterja. Ob enem vabi odbor še vse izven društva skrite dobre pevce k pristopu. Novoizvoljeni odbor jamči za delavnost tudi v tekočem letu.

Ljutomerske gorice. (Položaj viničarjev.) Ob novem letu se delajo računi in bilance in delijo dobički preteklega leta. Ker mi skrb za bližnjo bodočnost ne da pokoja, sem sklenil tudi napraviti nekak pregled čez prejemke in izdatke ubogega viničarja in sem prišel do zaključka, da viničarju v obstoječih razmerah ni več mogoče živeti. Obsojen je k gotovemu poginu, ki bo sledil prej ali slej. O viničarskem vprašanju se je v preteklem letu mnogo lamentiralo. Beda vinogradniškega delavstva se je na različnih enketah, shodih, časopisju razkrila v popolni nagoti. In prizadeti gospodje? Popravili so si zlate cvikerje in zmajali z rameni. Tu intam še kaka puhla fraza, obljuba za izboljšanje položaja, ki pa se noče uresničiti. To je vse, kar se je storilo za ubogo vinogradniško delavstvo. Pa preidimo k našim računom. Imamo tu viničarsko družino, dve delavni osebi. Ta je dala svojemu gospodarju čez 320 delavcev. Ako pripomnim, da je večina dela (rez, 2. kop, vez, plečvina) v akord, kjer viničar dela 12 do 14 ur, v letnem času do 16 ur dnevno, se delavni dnevi znatno zvišajo. Za to svoje delo je dobil viničar skupno okoli 1003 K plače. Pripomniti je, da se je plačevalo po 4, 5, 6—8 K dnevno. Akordna dela so prišla na pr. vez pri 14—16 urnem delavniku na 2 kroni 14 vin. na dan. Z zgoraj omenjenim zneskom naj bi se ubogi viničar priživel, oblekel, obul in si spravil še potrebno orodje. Delavec uniči pri svojem težkem delu najmanj dva para perila, kar stane danes do 600 K in še več. Uniči vsako leto eno delavno obleko (posebno pri žvepljanju in škropljenju) kar gre pri današnjih cenah v tisoče. In kje je obutev? In živež? Živeti tudi ne more od zraka. In kjer so še otroci, posebno šoloobvezni, kakor je pri večini viničarskih družin. Zato pridemo do sklepa, da smo obsojeni k popolnemu poginu. Kdor tega ne verjame, naj gre sam po viničarskih bajtah in se o grozni bedi viničarjev na lastne oči prepriča, ako ni slep. Razni gospodje snujejo veliko vinogradniško organizacijo, da bi vinske pridelke spravili dražje v denar. Ako ne boste ubogemu viničarju pomagali iz njegovega obupnega položaja, pa bo vse vaše umno vinogradništvo šlo rakom zvižgat. Upamo, ste slišali in razumeli ta klic.

Viničar.

Ljutomer. V prid podpornemu društvu Narodne šole v Ljutomeru so se odkupili nastopni p. n. dobrotniki in dobrotnice novoletnih voščil. Po 40 K so darovali: g. Kraiz Alojz, trg., g. Mastnak notar, g. Repič Fr. trg., g. Vilar Venč. trgov.; po 30 K g. Škrajnar J. medicar; po 20 K: g. Čagran urar, g. Čeh Fr. Aug. trg., g. Dr. Dolničar J. sodnik, č. g. Ferik M. kaplan, g. Dr. Grossman odvetnik, ga. Ivančič N. učiteljica v p., g. Kikec Fr. trg., Kikec Iv. mesar, g. Korošak J. sodni ofic., g. Kryl sodni ofic., g. Kukovec V. tovarnar, č. g. Lovréc A. kaplan, g. Lubej Fr. učitelj, g. Lumir trg., g. J. Mikl, učitelj, ga. Milavc

pos., č. g. Ozmeč J. dekan, g. Pogačnik, trg., g. Robič J. š. ravn., g. Rosenberg trg., g. Seršen Fr. trg., g. Stajniko Fr. mb., g. Dr. Stajniko odvet., g. Veselič brijač, g. Vrabi Niko okr. sodnik, g. Vrabelj Štef. čevljar, gdč. Wessner učit., g. Wirth Fr. steklar, č. g. Zadavec kaplan, g. Zemljč Fric trg. g. Zacherl Fr. učitelj; po 15 K: gdč. Javoršek A. uradnica; po 10 K: g. Baukart šolk. ravn., g. Divjak Fric trg., gdč. Erjavec M. pos., g. Golob M. sodar, g. Herzog Ferd. trg., gdč. Karba I. učiteljica, gdč. Kocuvan M. učiteljica, ga. Kukovec Mar. pos., g. Kumperšček trg. sotr., ga. Mihalič Mat. učiteljica, g. Rajh Al. tržhn, g. Učakar nadpoštar. Skupaj 945 K. Vsem blagim srcem najsrčnejša hvala. Bog plačaj! Odbor Podpornega društva.

Ormož. V noči od 1. na 2. t. m. se je zgodil v našem mestu rop, ki spominja na stare rokovnjaške čase. Ob pol dveh je udrla v pisarno železniške postaje tolpa 6 črno namazanih roparjev, ki so se po vseh znamenjih pritepli preko Drave. V pisarni se je nahajal službojoči uradnik Rozman. S samokresi, bajoneti in noži oboroženi roparji so zahtevali, naj jim takoj izroči ves denar. Ta se jim je moral vdati in je izročil 300 K lastnega in pa 1300 K blagajniškega denarja. Na to so zahtevali ključce od postajne blagajne, katere je imel načelnik pri sebi. Uradnik jim je moral pokazati kje stanuje načelnik. Pokazal pa je na napačno stran, ob tej priliki pobegnil in alarmiral čuvaje. Roparji so to opazili ter se odpeljali preko Drave na Hrvaško. V sosednem Zagorju imajo ljudje take sorte precej varna gnezda in bodo morale naše oblasti strogo paziti, da se ne bodo v celih krdelih podajali čez Dravo in ropali naše imetje.

Svetinje. V Leobnu umrli veleindustrijec Fischerauer, ki ima v naši fari in okrog Jeruzalema velika vinogradna posestva, je bil bela vrana med nemškimi vinogradnimi posestniki in se je v svojem testamentu izkazal hvaležni svojim slov. viničarjem. Zapustil je vsakemu 1000—5000 frankov. Njegovi dediči pa hočejo ta volila izplačati v avstrijski valuti, misleč, da se bodo dali naši ljudje opehariti. Ker iznaša 1000 frankov približno 9000 jugoslov. kron, 1000 avstrijskih kron pa 250 jugoslov. kron, bi bili ti viničarji zelo oškodovani, če bi jim Fischerauerovi dediči izplačali res samo 1000—5000 avstr. kron.

Umrli je dne 12. t. m. v Celovcu kontoristinja gdč. Mila Koprivc, sestra g. nadučitelja Aleks. Koprivca na Ščavnici. Pobreb se je vršil v petek v Celovcu. N. v m. p.

Prekmurje.

Kmečki in delavski kongres za Prekmurje priredi Zveza županov dne 18. in 19. januarja v Dolnji Lendavi. Začetek 18. januarja ob 9. uri dopoldne. Na sporedu je ustanovitev obrtne zadruga za dolnjelendavski okraj, posvetovanja županov itd. Glavni del kongresa odpada na 18. januarja, ko se vrši skupno zborovanje. Razpravljali bodo o raznih lokalnih gospodarskih vprašanjih: glede sajenja tobaka, o agrarni reformi, o odprtju mej, o ureditvi občinske uprave, o usodi boljševiškega denarja, o napeljavi elektrike itd. Ustanovila se bo tudi kmetska in delavska zbornica.

Na bolnici v Murski Soboti je imenovan za začasnega primarija dr. Mihael Škrilec.

Med Gančani in Lipo so našli nedavno mrtvo, popolnoma oropano žensko. Izgledalo je, kakor da bi se hotela obesiti; to so pa napravili roparji, da skrijejo sled za seboj.

Čitalnica v Murski Soboti obstoja že eno leto, a za narodno-prosvetno delo v Prekmurju ni storila nič ne sama ne kdo drugi. Čitalnica bi morala biti ognjišče prosvetnega dela v Prekmurju in skrbeti, da bi se zlasti v gornjem delu Prekmurja ustanovile slov. čitalnice. Žal da pri nas velja pravilo, da mora biti vsak Prekmurec najprej strankar, na to šele Slovenec — Jugoslovan. Pri nas v Prekmurju je treba mnogo podrobnega izobraževalnega dela, ter ni upati, da bi se brez krepke povzdige nacionalne zavesti izboljšale naše splošne razmere. Vse, kar se zanemari na tem polju, se zanemari v prid Madžarom.

Pisava krajevnih imen je neenotna in bodo morale pristojne oblasti poskrbeti, da se s sodelovanjem strokovnjakov določijo pravilna imena za vsak posamezni kraj. To velja še posebej za tzv. Goričko.

Trpite na revmatizmu in gihtičnih bolečinah? Vdrgnjenje s pravim Fellerjevim Elza fluidom je takorekoč dobrodeno! 6 dvojnatih ali 2 veliki špeciální steklenici 42 K. Državna trošarina posebej.

Rabite milo-odvajajoče sredstvo? Fellerjeve prave Elza-kroglice izvršujejo svojo dolžnost! 6 škatlic 18 K. — Zagorski sok zoper kašelj in prsnobolečine 1 steklenica 9 K. Želodec okrepujoča švede ska tinktura 1 steklenica 20 K. — Omot in poština posebej, a najceneje. *Eugen V. Feller, stubica donja, Elzatrg 326, Hrvatska.*

Gospodarstvo.

Naročnikom ameriških trt iz dež. trtnih nasadov na Štajerskem. Državno vinarsko nadzorstvo v Mariboru nas naproša objaviti, da presegajo dospela naročila na ključne nad desetkrat razpoložljivo množino, vsled česar smejo posamezni naročniki računati k večjemu na dodelitev petsto komadov tega blaga. Ker pa s to naravnost malenkostno množino marsikomur, ki se je namenil narediti večjo trtnico ne bo ustrezno, so vsi naročniki, ki ne reflektujejo na ključne pod temi razmerami, naprošeni, da to navedemu nadzorništvu z dopisnico takoj naznanijo! Naročnikov, katerih naročila niso bila opremljena s potrdilom občine, da rabijo ključne za vzgojo cepljenk za lastni vinograd, oziroma znanih trtničarjev, ki vzgajajo trte za nadaljno prodajo, se sploh pri razdelitvi trt ne bo moglo upoštevati.

Vinarstvo in sadjarstvo.

Vinarski in sadjarski odsek slov. kmetijske držube v Mariboru imel je dne 11. decembra 1920 svojo četrto redno sejo v Mariboru, kjer se je posvetovalo o raznih aktualnih vprašanjih v vinarstvu in sadjarstvu, glede katerih so se sklenile resolucije, ki so bile predložene vsem merodajnim oblastvom v nadaljno rešitev.

1. Gede uvoza italijanskih vin. Opozarja se na nevarnost, ki proti našemu vinarstvu vsled uvoza italijanskega vina in se zahteva, da se Italiji pri predstojecih trgovinskih pogajanjih uvoz vina ne koncedira oziroma določi na uvoz italijanskega vina tako visoka carina, da bo omogočena našim vinogradnikom konkurenca. Da se to lažje doseže, se od vlade zahteva, da pritegne k omenjeni konferenci tudi enega vinogradnika-strokovnjaka, ki temeljito pozna odnošaje vinogradništva v Jugoslaviji in Italiji.

2. Glede sklepanja trgovskih pogodb z različnimi državami. Ker je država neposredno pred sklepanjem trgovskih pogodb z vsemi sosednimi in drugimi vinorodnimi in nevinorodnimi državami, se opozarja merodajne vladne faktorje, da z vso energijo ščitijo naše vinogradništvo na ta način, da onemogočijo uvoz vina iz vinorodnih držav ter dosežejo ugodne izvozne pogoje za naše vino v nevinorodne države. Da se ta cilj z vso gotovostjo doseže, zahtevamo pritegnitev strokovnjakov kot eksperte k našim delegacijam, določenim za mednarodna trgovinska pogajanja.

3. Glede kuhanja žganja iz sadja ter sadnih in grozdnih, kakor tudi vinskih odpadkov.

Ker se kuhanje žganja iz sadja, sadnih in vinskih tropin in drož komaj izplača in vsled tega mnogi rajši kuhanje žganja opuste in gredo na ta način mnogi gospodarski proizvodi v zgubo poziva odsek vlado da naj tozadevna določila spremeni in zahteva:

a) Trošarina na žganje se naj pobira v srebru, toda ne poviša istočasno število hektoliterskih stopinj za 100%, ker se kuhanje žganja pod sedanjimi pogoji ne rentira in bodo ostale neizrabljene v prihodnje

velike množine sadja, sadnih in vinskih odpadkov, ki gredo drugače v pogubo.

Kar se tiče trošarine proste žganjekuhe vsebujejo dosedanji predpisi celo vrsto določil, ki ne odgovarjajo današnjim razmeram, oziroma vsled katerih zgubi gotovi del posestnikov in na posestvu zaposlenih delavcev (viničarjev), čijih odškodnina za delo obstoji večkrat ravno v odpadkih sadja in vinskih tropin, ki se ne dajo na drugi način izkoristiti, pravico do proste žganjekuhe, zato je zahteva odsek:

b) da se med člane služabništva naj prišteje tudi vse na posestvu zaposlene delavce po skupnem številu delavnih dni na leto.

c) Pravico proste kuhne naj ima vsak producent brez ozira na to ali plačuje kak obrtni davek ali ne.

d) Posestnikom, ki imajo več posestev, naj se da na prosto, da kuhajo na vsakem posestvu gotovi del njim za prosto kuhno pripoznanih dni.

e) Deputati viničarjev v obliki tropin in sadja ali drož se naj upoštevajo kot njih lastni pridelek, ki ga sme viničar prosto kuhati pod istimi pogoji, kakor posestnik — producent.

f) Se naj dovoli, da se smejo kuhati trošarine prosto različne vrste sadja, sadnih in vinskih odpadkov v raznih terminih skozi vse leto.

g) Naj se poviša časovna doba za trošarine prosto kuhanje žganja na dvakratno število do sedaj za to določenih dni.

Končno zahteva odsek, da se naj točenje žganjih pijač na drobno spet dovoli in da ubogemu ljudstvu, ki si ne more privoščiti drugih okrepcil, možnost, da si nabavi vsaj to okrepcilo v zmerni meri.

4. Glede zaščite provenjence vina. Da se zloraba imen naših slovitih vinorodnih krajev, kakor ljutomerčan, pekrčan, zavrčan, bizeljčan itd. na veliko škodo našega vinarstva onemogoči, oziroma omeji, se poziva vlada, da naj v interesu vinarstva in konzumentov izda za čas, dokler se ne izpopolnijo in zjednačijo obstoječi vinski zakoni v Jugoslaviji naredbo v zaščito provenjence vina, s katero se:

a) pod kaznijo prepove točenje ali prodajo vina pod katerimkoli imenom naših slovitih vinskih gor, razven, če se dotični prodajalec izkaže s tozadevno proizvodno priznanico;

b) določi, da se vino, ki ni krito s proizvodno priznanico, sme točiti in prodajati le pod imenom „vino“;

c) uvedejo komisije za presojo vin t. j. za varstvo provenjence in izdajanje proizvodnih priznanc ter določi pristojbina za izdajo proizvodnih priznanc;

d) Pospeši kletarska kontrola v zaščito provenjence.

Za izdajanje proizvodnih priznanc naj bi se ustanovile za vsaki vinarski okoliš (za področje vsake kmetijske podružnice) posebne komisije (Komisija za presojo vin za vinarski okoliš . . . v . . .), obstoječe iz treh članov, ki bi jih imenovala deželna vlada na predlog dotične kmetijske podružnice. Pri izdajanju priznanc bi se postopalo sledeče: en član komisije bi se podal v klet posestnika, kateri želi priznanico za svojega kupca in pretaka ravno vino za njega. Ta

član bi vzel od napolnjenih sodov, ki so nam za transport, vzorec ter vzorec in sode prič sestnika zapečatil. Komisija bi se potem sešla p trebji ter bi vzorce preskušala ter za vino, kvalitativno odgovarja izdala certifikate (proiz priznanice) proti gotovi pristojbini.

5. Glede skladišča za umetni gnoj in gospodarske potrebščine v Mariboru. Ker se dogaja, da dobiva Slov. Kmetijska družba razne podarske potrebščine v vagonih preko Špilja v Lju in morajo vsled tega štajerske podružnice, ki do blago od družbe, nositi dvakratne transportne s po železnici (največji nesmisel se dogaja pri pošiljati apnenega dušika, ki ga ima družba iz tovarne pri Mariboru v zalogi v Ljubljani in tam pošilja spet na Štajersko), se Slov. km družba nujno poziva, da ustanovi za štajerski družnice za blago, ki ga dobiva preko Špi Mariboru primerno skladišče.

6. Glede izvoza in uvoza vinskih trt. Pred dnevi je bilo čitati po raznih listih, da je izvoz Jugoslavije prepovedan, kar je čisto naravno, pomanjkanje trt v Jugoslaviji velikansko. Pa pozneje je bilo čitati notico, da je tudi uvoz branjen. Za slučaj, da odgovarja notica resnici vlado opozorilo, da je treba prepoved uvoza ukiniti in uvoz na vse mogoče načine pospešiti

Najnovejš

Rudarska stavka v Sloveniji je kopovsod zbu Rudarji so se vrnili na delo.

Položaj v Beogradu. Pogajanja z mušunijo dež za vstop v vlado so bila brezuspešna. Zalna počitnic ministrstvo za vero (!) in ministrstvo za z za svoje reformo. Vrše se pogajanja z Jugoslov. klubo, trgovino. še niso zaključena. Zemljoradniki so izjavitarna zborov vstopijo v vlado, če vlada izpolni gotove točkestranske se l vega programa.

Razmejitvena komisija. Nadaljujejo : ne najdejo gajanja o določitvi mejne črte med Sv. Duhtre in kori Muro. Sporazum je v splošnem dosežen, le zve boje, ka zapadno od Sv. Jurja ob Pesnici se suče rastrski portfe Avstrijci zahtevajo revizijo meje v občinah besede vel Slatinski dol in Spičnik, ako bi del občino in naše olitika. Delor o v času, pehe in neu e borimo z razmer in olitika ima a nam do ja jedinstva lika pa je o šim potomc ni obnašali imeli razno ebi in bodo kako smo r bili umni go o narod od l tisočletja v narod živi. a in vzbuja laši potomci marsikater in žal nam reteklosti. a dnevna p ina v seda ni gesli, p li; vsa država er se pogrez

Z reklamo inserati trgovcev se bogati.

2 klavirja, dobro ohranjena, se ceno Vprašati pri Ivan Sušec, G. Ra

Šmarnico

lepo belo, korenato, i prodajna drobno in na dešim potomo zelo nizki ceni Franc ni obnašali Terbegovci, Sv. Jurij ob S imeli razno ebi in bodo kako smo r bili umni go o narod od l tisočletja v narod živi. a in vzbuja laši potomci marsikater in žal nam reteklosti. a dnevna p ina v seda ni gesli, p li; vsa država er se pogrez

GOSPODARSKA ZADRUGA ZA PRERUKAJE, MURSKO POLJE IN SLOVENSKE BUKICE R. Z. Z O. Z. V GORNJI RADGONI

ima v zalogi po najnižjih dnevni cenah razno manufakturno blago za moške in ženske obleke, barhente, vseh vrst platno, špecerijo kakor kavo, riž, čaj, sladkor, papriko, milo, sodo itd. — Vseh vrst moko, zdrob, otrobe.

Kupuje pšenico in vse poljske pridelke po najvišjih cenah. Velika zaloga poljedeljskih strojev in vinskih sodov vseh velikosti.

Posreduje pri nakupu večjih strojev in obrtniških potrebšč. Zaloga tesanega lesa in desk vseh vrst.

Zadruga posluje samo s člani.

Glavna trgovina in pisarna v lastni hiši v Gornji Radgoni.

Podružnice: Križevci pri Ljutomeru, Murska Sobota, Doln

Dosedanji promet: 340.000.000 K.

Rezerva: 500.000 K.

Lendava, Cankova.

POSJOJILNICA V GORNJI RADGONI

Hranilne vloge sprejme in jih obrestuje po najvišji obrestni meri. Obresti se pripisujejo koncem vsakega leta prez posebnega naročila h kapitalu. Hranilne knjižice drugih inzemskih denarnih zavodov se sprejemajo brez vseh stroškov kot hranilne vloge, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Za nalaganje po pošti so strankam na razpolago položnice kr. poštno-čekovnega urada v Ljubljani št. 10.593. Rentni davek plačuje Posojilnica sama.

Posojila na osebni kredit, na hipoteke, trgovske kredite in v tekočem računu daje pod najugodnejšimi pogoji. Izposojuje tudi na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzema Posojilnica na sebe in dolžnih plačuje pri Posojilnici svoj dolg naprej. Stroški za to ne presegajo nikdar 10 kron. Prošnje za vknižbo novih, kakor tudi za izbris plačanih posojil dela Posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne. Ob uradnih dnevih se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo, prošnje sprejemajo in vsi drugi ura poslji izvršujejo vsak delavnik od 8. do 12. ure do

Uradni prostori so v lastni hiši, Glavna cesta št. 14, zraven kolodvora.